

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
8 Temmuz 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, Komisyon üyeliğine seçilen Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'na ve Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na "Hoş geldiniz." Dediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, Komisyonun Dördüncü Yasama Yılı boyunca yaptığı faaliyetlere ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Komisyon bünyesinde yeni kurulacak alt komisyonların çalışma alanlarının değerlendirilmesine ve belirlenmesine ilişkin görüşmeler

IV.-ALT KOMİSYONLAR

1.- Kadın İstihdamının Arttırılması, Kadın Girişimciliğinin, Kooperatifçiliğinin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Kapsamında Mevcut Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu kurulması

2.- Kadınların İş ve Aile Yaşamlarının Uyumlaştırılmasında Karşılaşılan Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu kurulması

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

8 Temmuz 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) saat 09.41'de açıldı.

Komisyon Başkanı Fatma Aksal,

Komisyonun bugünkü gündemine, Komisyon üyeliğine seçilen Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'na ve Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na “Hoş geldiniz.” dediğine,

Komisyonun Dördüncü Yasama Yılı boyunca yaptığı faaliyetlere,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon bünyesinde yeni kurulacak alt komisyonların çalışma alanlarının değerlendirilmesine ve belirlenmesine ilişkin görüşme yapıldı.

Yapılan oylama sonucunda,

Kadın İstihdamının Arttırılması, Kadın Girişimciliğinin, Kooperatifçiliğinin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Kapsamında Mevcut Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu,

Kadınların İş ve Aile Yaşamlarının Uyumlaştırılmasında Karşılaşılan Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu,

Kurulması kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüőülecek başka konu bulunmadığından 11.04'te toplantıya son verildi.

8 Temmuz 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 09.41

BAŞKAN: Fatma AKSAL (Edirne)

BAŞKAN VEKİLİ: Hülya NERGİS (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ: Jale Nur SÜLLÜ (Eskişehir)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara)

BAŞKAN FATMA AKSAL – Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır, Komisyonu açıyorum.(*).

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, Komisyon üyeliğine seçilen Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'na ve Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na "Hoş geldiniz." Dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FATMA AKSAL – Değerli üyelerimiz, Komisyonumuzun bugünkü gündeminde yeni kurulacak olan alt komisyonların çalışma alanlarının değerlendirilmesi ve belirlenmesi hususları yer almaktadır.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, sözlerime başlamadan önce aramıza yeni katılan arkadaşlarımıza "Hoş geldiniz." demek istiyorum.

Samsun Milletvekilimiz Sayın Neslihan Hancıoğlu, sizlere "Hoş geldiniz." diyorum.

Bir de sanıyorum Aysu Hanım var ama burada... Gelecek mi?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Birazdan gelecek, biraz geç kalacak ama gelecek.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam.

Aysu Hanım'a yeni üyemiz olarak buradan, gelince de söyleriz ama tekrar bir hoş geldiniz diyelim.

2.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, Komisyonun Dördüncü Yasama Yılı boyunca yaptığı faaliyetlere ilişkin açıklaması

BAŞKAN FATMA AKSAL – Gündemimize geçmeden önce hem dünyayı hem ülkemizi etkisi altına alan pandemi nedeniyle vefat eden vatandaşlarımıza rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum, hâlen hasta olan vatandaşlarımızın da en kısa sürede sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyorum, kendi Başkanımız da rahatsız.

Değerli üyelerimiz, 27'nci Yasama Döneminin Dördüncü Yasama Yılı'nın sonlarına gelmiş bulunuyoruz. Dördüncü Yasama Yılı'nda artan vaka ve ölüm sayıları nedeniyle gerek üyelerimizin gerekse çalışanlarımızın sağlığını riske etmemek adına her ne kadar toplantılarımız seyrekleşse de Başkanlığımızın çalışmaları devam etmiştir. Bu vesileyle, Komisyonumuzun Dördüncü Yasama Yılı boyunca yaptığı faaliyetlere ilişkin başlıkları sizlere sunmak istiyorum.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Komisyonumuza havale edilen teklif sayısı: 27'nci Dönemde Dördüncü Yasama Yılı itibarıyla Komisyonumuza 1'i esas olmak üzere 41 adet kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyonumuza gelen bireysel başvurular: Sayın üyelerimiz, bildiğiniz üzere, 5840 sayılı KEFEK Kanunu'nun 3'üncü maddesinde Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına havale edilen kadın erkek fırsat eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialarla ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hâllerde ilgili mercilere iletmekle görevli olduğu belirtilmektedir. Bireysel başvuru konuları şiddet, iş yerinde mobbing iddialarından cinsiyete dayalı ayrımcılık iddialarına kadar geniş bir alanı kapsamaktadır. Bireysel başvurular üzerine Komisyonumuz ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerekli yazışmalar yapmakta ve başvuru sahiplerini bilgilendirmektedir.

5 Aralık Kadın Hakları Günü özel etkinliği: 5 Aralık Kadın Hakları Günü özel gününün yıl dönümü vesilesiyle KEFEK ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından ortak bir etkinlik düzenlenmiştir, Bu etkinlik çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bahçesinde Komisyonumuzun Başkan ve üyelerinin beşer dakikalık görüntülü çekimleri yapılmıştır, etkinlik basına da yansımıştır.

Kadınlar İçin Daha Çok ve Daha İyi İşler Programı Danışmanlık Komitesi çevrimiçi toplantısı: Sizlerin de bildiği gibi pandemi sürecinde ülkemizde olduğu gibi bütün dünyada toplantılarımız çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Biz de çevrim içi toplantılara katıldık. Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından 16 Aralık 2020 tarihinde Kadınlar için daha çok ve Daha İyi İşler Programı Danışmanlık Komitesinin ilk toplantısı çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Komisyonumuz temsil edilerek Komisyonumuzun tecrübe ve birikimi paylaşılmış, söz konusu program kapsamında yürütülen çalışmaların etkin sonuçlara ulaşmasına katkı sağlanmıştır.

Yasa taraması çalışması: Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından hazırlanan yasa taraması sunumlarına erişebileceğiniz “web” sitesi tamamlanmıştır. Bu konuda, sanıyorum, tüm üyelerimize daha önce de bilgi verildi ve bir süre bu “web” sitesine nereden ulaşacağımız sizlere iletili. Söz konusu sunumlarda Sermaye Piyasası Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Kooperatifler Kanunu, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu, Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, Sosyal Hizmetler Kanunu kadın erkek fırsat eşitliği yönünden incelenmiştir.

Yerel eşitlik birimlerinin haritanlandırılması çalışması: Sayın Komisyon üyeleri, malumunuz olduğu üzere, illerde belediyeler ve valilikler bünyesinde KEFEK benzeri yapılar olan eşitlik birimleri bulunmaktadır. Eşitlik birimleri her ilde yapılanma bakımından farklılıklar göstermektedir. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ile yereldeki eşitlik birimlerinin kapasite analizi ve koordinasyonuna ilişkin çalışmalar yürütülmesi konusu değerlendirilmiştir. Bu faaliyetlerle illerdeki eşitlik birimlerinin kapasitelerinin değerlendirilmesi planlanmaktadır. Kapasite analizi çalışmaları ile yereldeki eşitlik birimlerinin bütününe dair bir haritalama raporu elde edilecektir. Hâlihazırda Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ve uzmanlarımız söz konusu birimlere gönderilmek üzere bir anket hazırlamış ve ilgili idarelere göndermişlerdir. Yapılan bu çalışmalar ve hazırlanan rapor tamamlandığında Komisyonumuza da bilgisi sunulacaktır.

STEM Alt Komisyonu Raporu: Değerli üyelerimiz, bildiğiniz üzere, kamuoyunda STEM Komisyonu olarak bilinen, Başta Kız Çocukları Olmak Üzere Gençlerin Bilim, Teknoloji, Matematik ve Mühendislik Alanlarına Yönlendirilmesi Konulu Alt Komisyon Raporu 1 Temmuz 2020 tarihli toplantıyla Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda kabul edilmiştir. Komisyon raporu üyelerimize elektronik ortamda gönderilmiştir. Ayrıca Komisyonumuzun “web” sitesinde yayımlanması için Bilgi İşlem Başkanlığıyla iletişime geçilmiştir.

Kırsal Alanda Kadın Alt Komisyon Raporu: Değerli üyelerimiz, hatırlayacağınız üzere 26'ncı Yasama Döneminde kurulan ve yine bu dönemde çalışmalarını tamamlamış olan ancak Komisyon tarafından henüz kabul edilmemiş olan Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kırsalda Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Alt Komisyon Raporu 27'nci Yasama Döneminde müzakereye açılmış ve Komisyon üyelerinden gelen bazı önerilerin de eklenmesiyle kabul edilmişti. Söz konusu Komisyon raporuna nihai hâli verilerek bastırılmış ve dağıtılmıştır.

Eşitliği kamusal hayata geçirmek: Batı Balkanlar ve Türkiye'de yeni bir kalkınma bağlamında katılım ve karar alma eğilimleri ve perspektifleri temalı ön hazırlık çalışması: Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonunun 65'inci Oturumu 25-26 Mart 2021 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu oturumun teması kadınların tam ve etkili katılımı, toplumsal yaşamda karar alma ve şiddetin ortadan kaldırılması, kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve tüm kadınların ve kızların güçlendirilmesi şeklinde belirlenmiştir. Bu kapsamda, eşitliği kamusal hayata geçirmek, Batı Balkanlar ve Türkiye'de yeni bir kalkınma bağlamında katılım ve karar alma eğilimleri ve perspektifleri temalı bir ön hazırlık çalışmasına katılım sağlamış bulunmaktayız. İstisnaların, Batı Balkanlar ve Türkiye'de kadınların siyasi katılım ve şiddetin ortadan kaldırılması açısından ilerlemenin değerlendirilmesi, temel zorlukların ve engellerin tartışılması ve atılacak temel adımlar üzerinde anlaşmaya varılması amaçlarına hizmet edeceği kanaatindeyim.

Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu Altmış Beşinci Oturumu: Komisyonumuz, 17 Mart 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu Altmış Beşinci Oturumunun yan etkinliği olarak UN Women tarafından düzenlenen ve Avrupa, Kuzey Amerika ve Güney Afrika'dan kadın liderlerin temsil edildiği "Siyasette Kadına Yönelik Şiddet Deneyimi Paylaşımı" ve "Kadın Liderler İçin Geleceğe Yönelik Öneriler" başlıklı etkinliğe Başkanlık düzeyinde katılım sağlamıştır. Yine aynı çerçevede, farklı bir yan etkinlik olarak düzenlenen Covid-19 pandemisi kapsamında kadınları güçlendirme aracı olarak "sosyal destek politikaları" başlıklı oturumda da Komisyonumuz temsil edilmiştir.

Siyasette ve iş hayatında kadınların liderliğinin ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi projesinin lansmanı: Değerli üyelerimiz, bildiğiniz üzere geçmiş geçtiğimiz yıllarda Birleşmiş Milletler Kadın Birimiyle siyasette kadın liderliği konulu projeleri komisyonumuz ortaklığında yürütmüştük. Bu kapsamda, Mardin'de ve İstanbul'da çalıştaylar düzenlemiştik. Söz konusu projeler tamamlandı. Tamamlanan projelerle ilgili yaptığımız geri dönüşlerde proje kapsamının genişletilmesi, sadece siyaset alanıyla daraltılmaması gerektiğini belirttiğimiz çünkü biliyoruz ki diğer alanlarda da güçlenen kadın liderliği elbette ki siyasete de yansımaktır. Bu görüşlerimiz dikkate alınarak, yeni projenin kapsamına iş hayatında, özel sektörde kadın liderliği konusu da dâhil edildi ve 11 Haziran'da İsveç Büyükelçiliğinde projenin açılışı gerçekleştirildi. Diliyorum ki bu yeni proje kapsamında önümüzdeki dönemde geçmişte olduğu gibi çalıştaylar, etkinlikler düzenleyeceğiz ve hep beraber ülkemizdeki kadın çalışmalarına katılacağız.

Türkiye'de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi: Değerli üyelerimiz, 15 Aralık 2020 tarihi itibarıyla nihai faydalanıcısının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, eş yararlanıcısının Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, uygulayıcı ortağının ise Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin olduğu bir Avrupa Birliği projesi başlatılmıştır. Bu projenin ismi "Türkiye'de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi" olarak belirlenmiştir. Projenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek sorunlarda rehberlik vermek, tavsiyelerde bulunmak, faaliyetler ve hedefler arasında tutarlılığı sağlamak

ve proje bileşenleri arasındaki bağlantıları güçlendirmek amacıyla bir proje yönlendirme komitesi kurulmuştur. Komisyon uzmanlarımız söz konusu komitede görevlendirilmişler ve katkı vermeye başlamışlardır. Komitenin ilk toplantısı uzmanlarımızın da katılımıyla 23 Haziranda gerçekleşmiştir.

Birleşmiş Milletler Kalkınma İşbirliği Stratejisi'ni izleme ve değerlendirme çalışmaları... Ülkemizde faaliyet gösteren Birleşmiş Milletler kuruluşlarının 2016-2020 döneminde yürüttükleri faaliyetlere ilişkin Birleşmiş Milletler Kalkınma İşbirliği Stratejisinin izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında Birleşmiş Milletler Mukim Koordinatörlüğünce 2019 Yılı İlerleme Raporu hazırlanmıştır. Söz konusu rapora girmek üzere Komisyon uzmanlarımız da görüş ve önerilerini hazırlamışlar ve sunmuşlardır.

Kadına Yönelik Şiddetin Araştırılması Komisyonu: Kadına yönelik şiddetin sebeplerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis araştırması komisyonu 21/4/2020 tarihi itibarıyla çalışmalarına başlamıştır. Komisyon çalışmalarını ve Komisyonunda yapılan sunumları yakından takip ettik. Komisyonumuzda görevli 2 yasama uzmanımız araştırma komisyonunda görevlendirildi.

Burada, gündeme geçmeden önce söz isteyen vekillerimiz varsa verebiliriz. Şuradan bir şeyi belirtmek istiyorum: Arkadaşlar, kim söz istiyorsa onların hepsine söz vereceğiz ama ilk önce Komisyonumuzdaki gündemi görüşelim -çünkü başka komisyon toplantısı olan arkadaşlarımız da var- onu karara bağlayalım, onun ardından konuşmak isteyen, söz almak isteyen tüm arkadaşlara söz vereceğiz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kendi gündemimiz derken?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Gündemimiz alt komisyonların oluşturulması.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkanım, pardon, sözünüzü kestim. Ben tabii, mikrofona basamayacağım için ben de önce söz istediğimi belirtiyim. Siz söz verdiğinizde mikrofonumu geri açacağım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam.

İlk önce gündeme geçelim, uygun mudur arkadaşlar;?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yani ondan sonra hemen bitireceğiz dersiniz uygun değil yani.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Başkanım, bitirmeyiz, siz merak etmeyin. İstedığınız kadar konuşursunuz ama biliyorsunuz gerçekten çok yoğun; herkesin 2-3 tane komisyon çalışması var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, bilmiyoruz Fatma Hanım. Bir yılda ikinci toplantımız yani kusura bakmayın da.

BAŞKAN FATMA AKSAL - Tamam Filiz Hanım. Filiz Hanım, biz buradayız ama gitmek isteyen, başka komisyona katılacağını belirten olan arkadaşlarımız oldu. Onun için, müsaade ederseniz kendi gündemimize geçelim ondan sonra söz almak isteyen tüm arkadaşlara söz verelim. Hiç şey yok, gerçekten.

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – On birde bizim de komisyonumuz var.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, evet.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Komisyon bünyesinde yeni kurulacak alt komisyonların çalışma alanlarının değerlendirilmesine

ve belirlenmesine ilişkin görüşmeler

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, gündemimizin ana konusuna, kurulacak alt komisyonlara dair önerilerin tartışılmasına geçiyoruz.

Değerli üyeler, bugün bu önerilerimizi tartışalım, çalışma alanlarımızı belirleyelim.

CHP’den veriyor musunuz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Verdik.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığına

27’nci Dönemde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde aşağıda yer alan başlıklarda alt komisyon kurulmasını teklif ve arz ederiz.

1)Herhangi bir temele dayalı ayrımcılığın ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetini önlenmesinde Uluslararası (CEDAW, İstanbul Sözleşmesi ve benzeri) ve ulusal mevzuatlarda normların uygulanması ve uygulamadaki sorunların tespiti,

2)Eğitime erişim ve süreklilikte toplumsal cinsel eşitsizliği, eğitimde eşitsizlik kapsamında sorunları belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve müfredatta eşitlik anlayışının yaygınlaştırılması,

3)Gezici mevsimlik tarım işinde çalışan kadınların çalışma ve yaşam koşulları karşılaştıkları sorunlar ve çözümü,

4)İklim krizinin en kırılgan kesimleri arasında yer alan kadınlara etkisi ve iklim kriziyle mücadelede kadınların rolü,

5) Kadınların güçlendirilmesi kapsamında kadın kooperatifleri ve kadın girişimciliğinin yaygınlaştırılması, sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi,

6) Kadın sağlık çalışanlarının çalışma ortamı ve koşullarına yönelik yaşadıkları sorunların tespiti ve iyileştirilmesi,

7) Toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının kamu istihdam politikalarının etkin bir şekilde uygulanmasında yaşanan sorunların tespiti,

8) Kentsel haklar ve hizmetlere erişimde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi,

9)Covid-19 pandemisinin etkilerinin toplumsal cinsiyet açısından değerlendirilmesi ve yaşanan sorunlara ilişkin gerekli önlemlerin alınması,

10)Pandeminin kız çocuklarının okullaşma oranını etkisinin araştırılması,

11)Sağlık hizmetlerine erişimde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerin belirlenmesi,

12)Siyasi kararlara katılımıda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi,

13)İstanbul Sözleşmesi’nden hukuksuz çıkış konusunda kadınların uğrayacağı mağduriyetlerin tespit edilmesi ve İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararına toplumsal bakış açısının irdelenmesi.

Suzan Şahin

Jale Nur Süllü

Hatay Milletvekili

Eskişehir Milletvekili

Aysu Bankoğlu
Bartın Milletvekili

Neslihan Hancıoğlu
Samsun Milletvekili

Gamze Taşcıer
Ankara Milletvekili

Candan Yüceer
Tekirdağ Milletvekili

AK PARTİ ve MHP gruplarından gelen alt komisyon önerilerinin birincisi: “Kadınların İş ve Aile Yaşamlarına Uyumlaştırılmasında Karşılaşılan Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Konulu Alt Komisyon” AK PARTİ ve MHP tarafından verilen ikinci alt komisyon önerisi: “Kadın İstihdamının Artırılması, Kadın Girişimciliğinin ve Kooperatifçiliğinin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Kapsamında Mevcut Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu”

HDP tarafından verilen alt komisyon önerisi: “Kadınların Protesto Haklarını Kullanmasına Engel Olan Kamusal Alanda Gördükleri Şiddete Karşı Alınacak Tedbirlerin Belirlenmesi” HDP tarafından verilen bir başka alt komisyon önerisi: “Ev Eksenli Çalışma Alanlarında Kadınların Yaşadığı Sorunların Tespit Edilmesi, Yaşanan Mağduriyetlerin Giderilmesi ve Gerekli Yasal Altyapının Bir An Önce Oluşturulması” HDP tarafından verilen bir başka alt komisyon önerisi: “Kadın Yoksulluğunun Nedenlerinin Araştırılması ve Kadın Yoksulluğuna Karşı Alınacak Önlemlerin Saptanması”

İYİ Parti tarafından verilen alt komisyon önerisi: “Türkiye’deki Yerel Yönetimlerde Kadınların Siyasete Katılımının Yetersizliği”

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, arkadaşlar, ilk önce bu alt komisyon önerileriyle ilgili tartışmalarımızı yapalım, konularımızı belirleyelim. Bir de tabii, komisyona üye verilmesi konusu var; daha önce komisyonlar 5-7 üyeye oluyormuş ama biz daha çok temsili sağlamak için bu dönemde 9-10 kişilik komisyonlar yaptık. Bu bağlamda, 10 kişilik bir komisyonda AK PARTİ’ye 5, Cumhuriyet Halk Partisine 2, diğer üç partimize de -HDP, MHP ve İYİ Parti’ye- 1’er üye düşmektedir. Ben sizlerden komisyonumuza bu isimleri dört gün içerisinde bildirmenizi rica ediyorum. Dört gün süremiz var, kurulacak komisyonlara da dört gün içinde isimleri bildirelim.

Evet, şimdi, alt komisyonla ilgili söz almak isteyen...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Başkanım, ben de söz almak istiyorum. Mikrofona basamadığım için buradan belirtmek istiyorum.

Sıram geldiğinde söz almak istiyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tabii Başkanım, buyurun.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – “Sıram geldiğinde” diyor.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam. Alt komisyonlarla ilgili bir şey söylemek isteyen arkadaşlar var mı?

Filiz Hanım’a söz veriyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İlk sözü Jale Hanım aldı zaten.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Jale Hanım, siz “sıram geldiğinde” dediniz ama herkes dedi ki: “İlk sözü Jale Hanım’a verelim.”

Tamam, buyurun Jale Hanım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Öyle mi? Ooo, çok teşekkür ederim. Hasta olmanın da böyle avantajları oluyor demek ki zaman zaman.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, bazen böyle.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben her şeyden önce Covid-19 nedeniyle karantinada olduğum döneme denk gelen KEFEK toplantısında bizzat olamadığım için duyduğum üzüntüyü belirtmek istiyorum ama bizzat orada olamasam da Zoom üzerinden toplantıya katılma isteğimi kabul ettiğiniz için Başkanlık Divanına ve size de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Teknolojinin nimetleri.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bunu teknik olanak sağlayan tüm komisyon çalışanlarımıza da teşekkür ediyorum. Bu toplantıyı kaçırsaydım gerçekten çok üzülürdüm çünkü koskoca bir Meclis çalışma yılında yaptığımız ikinci toplantı. Bu ve en son sanıyorum, 4 Mart tarihinde mi toplanmıştık, martta toplandık. Komisyonu toplantıya çağıran dilekçelerimizi, gündemli toplantı çağrımıza karşın işte, olumlu bir yanıt alamamıştık biliyorsunuz ve bugün Meclisin kapanmasına bir hafta kala toplaniyoruz. Neyse buna da şükür diyeceğiz artık Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; İstanbul Sözleşmesi’nden, biliyorsunuz, usulsüz ve hukuksuz çıkma girişimiyle ilgili gündem bunca yoğunken, sivil toplum örgütleri haklı tepkilerini göstermek için teyakkuzda, ülkenin dört bir yanında protesto eylemleri gerçekleştirirken, bunları yaparken de haksız hukuksuz saldırılara maruz kalırken, Mecliste grubu bulunan tüm siyasi partilerin ortak önerisiyle kurulan Kadına Yönelik Şiddeti Araştırma Komisyonunun işlevsizliği görülerek Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ Parti ve Halkların Demokratik Partisinin Komisyon üyeleri komisyondan çekilme kararı almak zorunda kalmışken, kadına yönelik şiddet de bunca tırmanıştayken, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ilişkin her tür sorunu ele almak asli görevi olan Komisyonumuzun bir yıl boyunca sadece bir kez -bu da ikinci kez olmak üzere- toplanması gerçekten çok düşündürücü.

Şimdi, bakın komisyonumuza -daha önceki toplantı gündemlerimizde de belirtmiştik- asli ve tali komisyon olarak sevk edilen 175’e yakın kanun teklifi var demiştik, şimdi siz “Bu dönem 41 kanun teklifi daha geldiğinden” söz ediyorsunuz, konuşmanızın başında bunu söylediniz ve bizi toplantıya çağırmadınız. Hadi onca ay sonra toplandık, bugün de gündemimiz bir sonraki dönem için oluşturulacak alt komisyonların çalışma konularının belirlenmesi. Şimdi, sayın milletvekilleri, bizim geçtiğimiz dönem 2 tane alt komisyonumuz vardı, ne oldu? Hadi, birinin çalışmasını tamamladık; arkadaşlarımız çalıştı, “STEM Komisyonu Raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisi sitemizde yayınlanacak.” dediniz.

Tamam, ama biliyorsunuz bir alt komisyonumuz daha vardı ve bundan hiç söz dahi etmediniz yani biz bunu yok sayamayız. Bakın, arkadaşlarımız o kadar yoğun emek harcadılar, yasaları İstanbul Sözleşmesi hükümlerine göre incelediler, günlerce çalıştılar, biliyoruz. İstanbul Sözleşmesinden çıkılma girişimi... Bu yasalar kadınların lehine getireceği düzenlemelerden yoksun kalması anlamına mı gelecek yani sizler ya da Sayın Cumhurbaşkanı sürekli, iç hukukumuzla kadına yönelik şiddeti önleyebileceğimizi” söylüyordunuz. Gelin, bu alt komisyonun raporunu biz cesaretle çıkaralım, kadük kalmasın bizim bu komisyonumuz. Gerçekten, bu konuda sorumluyuz biz hem bu komisyonda çalışan arkadaşlarımız yoğun emek harcadılar hem de zaten biliyoruz kadına yönelik şiddet konusundaki sorunları. Kurulan alt komisyonun da şu anda işlevsiz olarak sadece AKP ve MHP üyeleriyle çalışmak zorunda kaldığını biliyoruz. Dolayısıyla, kadınları koruyan bir sözleşme olan İstanbul Sözleşmesi’nden bir erkeğin bakın, bir erkeğin hukuksuz şekilde çıkma girişimi zaten Meclisin ve bu ülkede yaşayan 42 milyon kadının hiçe sayıldığının bir göstergesi oldu ama biz gelin, lütfen, kadınlar olarak, KEFEK

olarak bu komisyonun, alt komisyonumuzun kadük kalmasına izin vermeyelim. Samimiysek en azından kendi kurduğumuz komisyonun raporunu çıkararak cesur olalım. Evet, İstanbul Sözleşmesi'yle bunları bunları yapmamız gerekiyordu, yasalarımızı böyle düzenlememiz gerekiyordu. Bize teklif edilen yasa tekliflerini inceleyelim. Bakın, biz gerçekten... Şimdi, 2 komisyondan 1'inin raporu evet, yayınlandı ama diğeri öylece kaldı. Şimdi, yeni alt komisyonlar kurmak üzere toplandık bugün. İnanın, biz, iyi niyetimizi kaybetmeyerek kadınlara yönelik yapılması gerekenleri tespit ettik, biraz önce arkadaşımız önerilerimizi de okudu. Biz tabii, çok kısa zamanda geldiği için bütün arkadaşlarımızdan önerileri toplayarak tek parça hâlinde vereceğimiz için bugün teslim ettik, üzerinde dün çalıştık. Çünkü dediğiniz gibi herkes çok yoğun. Evet, önerilerimizi verdik ama lütfen, bir önceki komisyonumuzla ilgili, kurulan alt komisyonumuzla ilgili de bir şeyler duymak istiyoruz sizden. Ne olacak bu komisyon? Biz bunu kurduk, tutanaklarda var. Ne yapacağız bu komisyonu, bunun raporunu nasıl çıkaracağız? En azından oturtsun, tekrar çalışılsın bu çünkü tamamlanmadı bu komisyon raporu. Sanıyorum, komisyonumuzun Başkanı da yokmuş, rahatsızmış. Ona da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. İnanın, bakın, biz bu konuda, kadın konusunda siyaset yapmak istemiyoruz;. Çok ciddiym çünkü gerçekten çok büyük sorunlar yaşıyor kadınlar evet, sadece kadına yönelik şiddet değil bu ülkede kadının sorunları biliyoruz ama bu başta olmak üzere gerçekten çok büyük sorunlar var. Bunları biz yapmaz isek inanın, kimse yapmayacak. Dolayısıyla biz bunun sorumluluğunu hissederek gerekeni yapmalıyız.

Ben tekrar söz hakkı tanıdığınız için teşekkür ediyorum hani, ilerleyen süreçte tekrar görüşlerimi ifade etmem gerekirse söz isteyebilirim.

Tüm arkadaşlarıma saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Biz de çok teşekkür ediyoruz Jale Hanım.

Şimdi, herhâlde, burada hiç kimse karşı çıkmaz ve dünyada da kimse karşı çıkmaz, kadına karşı şiddet bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de mücadele etmemiz gereken problemlerin başında geliyor. Yalnız şunu kabul etmeliyiz ki: Ülkemizin kadına karşı şiddetin önlenmesi yolundaki mücadelesi İstanbul Sözleşmesi'yle başlamadı. İstanbul Sözleşmesi'nden önce de verilen mücadeleler var.

Ben, bu arada, Aysu Hanım'a hoş geldiniz diyorum. Aysu Hanım geldi, herhâlde Komisyonumuza da yeni geldi. Komisyonumuza da "Hoş geldiniz." Aysu Hanım, hayırlı olsun inşallah.

Yani "Bizim mücadelemiz İstanbul Sözleşmesi'yle başladı." dersek gerçekten daha önce yapılanlara haksızlık olur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kimse de öyle bir şey demiyor zaten, hele ben hiç öyle bir şey demem.

BAŞKAN FATMA AKSAL - Onun için, mücadelemiz İstanbul Sözleşmesi'nden önce başladı ve İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmakla mücadelemizin bitmeyeceğini de hepimiz biliyoruz, zaten bunu da kararlılıkla gösteriyoruz. Bakın, Mecliste bir sebeplerinin araştırılması alt komisyonu kurduk. O komisyon haftada üç gün, şimdi haksızlık etmeyelim arkadaşlara, haftada üç gün...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Rapor nerede?

BAŞKAN FATMA AKSAL - Daha çalışıyor komisyon, araştırma komisyonu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır işte.

BAŞKAN FATMA AKSAL - Bir dakika ona da...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Mümkünse İstanbul Sözleşmesi için söz çünkü Komisyon üyeleri olarak bizim de burada...

BAŞKAN FATMA AKSAL - Lütfen, bir cevap verebilir miyim? Bir müsaade edin Filiz Hanım, ben konuşayım, siz müdahale edildiğinde...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Niye kuruyoruz o komisyonları, alıp alıp öbürlerinin yanına atmak için mi?

BAŞKAN FATMA AKSAL - Bir dakika... Mecliste bir araştırma komisyonu kurduk.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Olmaz böyle yani gerçekten olmaz. Böyle, komisyonun çalışma amacının ne olduğunu bile anlatamıyoruz burada.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bir dakika... Araştırma komisyonu...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Kanunla kurulmuş, bir amacı var.

SABAHAT ÖZGÜR SOY ÇELİK (Hatay) – Başka bir konudan bahsediliyor, siz bambaşka bir şeyden bahsediyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ne bambaşka bir şeyden bahsediyoruz!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, bekleyin, bahsedeceğim Filiz Hanım, bir müsaade eder misiniz lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Etmeyiz. Bütün komisyonlarda deli gibi çalıştık burada. “Rapor nerede?” diye soruyoruz.

SABAHAT ÖZGÜR SOY ÇELİK (Hatay) – Hepimiz çalıştık.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hepimiz çalışıyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, tamam.

Bizim kadına karşı şiddetin önlenmesindeki mücadelemiz İstanbul Sözleşmesi’yle başlamadığı gibi, İstanbul Sözleşmesi’yle de bitmeyecektir. Bizim bu konuda yaptığımız bütün çalışmaları bugün burada anlatmaya kalksak saatler sürer ama arkadaşlar rica ediyorum, hazırladık, beklerseniz vereceğim.

Şimdi, değerli üyelerimiz, İç Tüzük’ümüzün 20’nci maddesinin ikinci fıkrasında “Komisyonlar için bir yasama döneminde 2 seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi üç yıldır. Görev süresi yenileri seçilinceye kadar devam eder.” hükmü yer almaktadır.

İç Tüzük’ün 20’nci maddesi ve komisyon çalışmalarına dair temayüller kapsamında komisyonlarda ikinci devre için seçimlerin yapılması hâlinde, çalışmalarını tamamlamamış ve raporunu sunmamış alt komisyonların tekrar kurulmasına ilişkin komisyon kararı alınması gerekmektedir. Hükümetimizce Avrupa Konseyi Sözleşmesi hükümlerinin değerlendirilmesi ve konunun toplumda hassasiyet oluşturması, sözleşmenin kaldırılmasına yönelik toplumda oluşan beklenti sebebiyle ikinci devre seçimleri sonrası Komisyonumuzda alt komisyonun tekrar kurulmasına yönelik bir iradenin bulunmadığı Başkanlığımızca değerlendirilmiştir.

Komisyonumuzda 2018 yılında kurulan İstanbul Sözleşmesi’nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu çalışmalarını tamamlamadığından raporu vermemiştir. İç Tüzük’ün 20’nci maddesi uyarınca, ikinci devre için seçilen Komisyonumuzda da bu yönde bir karar alınmadığından İstanbul Sözleşmesi’nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu kadük olmuştur.

Yukarıda açıklanan gerekçelerde 27’nci Dönemde kurulan ve çalışmalarını tamamlamayan ve Komisyonun ikinci devresinde de tekrar kurulmayan alt komisyonun, ülkemizin taraf olmadığı bir sözleşmenin etkin uygulanması ve izlenmesi hukuken mümkün olmayacağından, bundan sonraki aşamada da alt komisyon çalışmalarımızın konusuz kalması sebebiyle bu konuda çalışma yürütülmesine yer olmadığı mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

Komisyonumuzun bilgilerine sunulur.

Yani o kadar çok çalışma yapılıyor ki hükmü olmadığı...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Başkanım, kimin kararı kadük olması? Başkanım, neyi okudunuz siz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Sayın milletvekilleri, önemle belirtmek isterim ki Anayasa’nın 98’inci ve İç Tüzük’ümüzün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca kadına yönelik şiddetin sebeplerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis araştırması komisyonu Genel Kurulun 9 Mart 2021 tarihli 56’ncı Birleşiminde AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve HDP parti grupları ve milletvekilleri tarafından konuya ilişkin verilen toplam 43 önerge kapsamında tüm partilerin oy birliğiyle kurulmuştur.

Komisyonun kuruluşu, kadına yönelik şiddetle mücadeleimizdeki kararlı ve samimi duruşumuzun açık bir göstergesidir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Başkanım, neyi okuyorsunuz siz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Komisyonun 12 Kasım 2021 tarihinde çalışmalarını tamamlaması beklenmektedir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Dilekçe mi okuyor, komisyon kararı mı?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bu kapsamda, konuya ilişkin araştırma komisyonunun çalışmaları kapsamlı olarak tüm hızıyla devam etmektedir.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bir dinleyin!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aklımız kıt bizim, siz söyleyin!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Araştırma komisyonunun konuya ilişkin en güncel çalışmaları yürüttüğü dikkate alınarak soruna ve çözüm önerilerine ilişkin düşüncesi, görüşü, katkısı ve söyleyecek sözü olanların bu komisyon çalışmalarında yer almaları uygun görülmüştür.

Araştırma komisyonunun çalışmaları Başkanlığımızca yakından takip edilmektedir ancak KEFEK olarak yılda bir kez kasım ayında yapılan Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi toplantıları sonrası, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca hazırlanacak rapor üzerinden konunun KEFEK’te yıllık değerlendirilmesinin yapılması ve alınacak tedbirlerin takipçisi olunmasına yönelik bir hazırlığımızın olduğunu önemle belirtmek istiyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Başkanım, ne okudunuz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ne okuduğumu söyleyeyim, şunu okudum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kararı mı okudunuz, dilekçe mi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Siz sordunuz, dediniz ki: “Rapor ne oldu.?” Böyle komisyonlar sizin de bildiğiniz gibi, beş yıl için birinci dönem iki yıl, sonra üç yıl olarak seçiliyor. Komisyon raporunu tamamlamadı, bu komisyon raporunun tamamlanmadı için, raporun tamamlanması için tekrar kurulması gerekiyor. Biz İstanbul Sözleşmesi’nden çıktığımız için...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Alt komisyondan da mı?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Artık böyle bir komisyonun kurulmasının...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – O zaman 6284 de artık olmayabilir.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Neden olmasın?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kadük olup olmadığını usulen oylamamız gerekmiyor mu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz neyi okudunuz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ben size bunun açıklamasını... Siz soru sordunuz, ben de size cevabını verdim, tamam mı? Komisyon raporunu hazırlamadan süresi doldu.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kadük olup olmadığını oylamamız gerekmiyor mu?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, taraf olmadığımız bir sözleşmenin artık etkinliğinin önce alt komisyon...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) - Görüyorum ki herkes buraya ön yargıyla gelmiş.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ne ön yargısı ya, yasayla geldik.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Ön yargıyla gelinen bir yerde müzakere olmaz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yargıyla geldim, yargı.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Hepimizin tabanı var.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ne tabanı ya?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Halkı inkâr mı ediyorsunuz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ne tabanı?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – En büyük taban bizde. Ön yargıyla müzakere olmaz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yargıyla geldik, yargıyla.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bu nasıl bir şey yani? Çalışmanın kadük olduğuna bu Komisyon karar verecekse Komisyona sunulması gerekmiyor mu?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sabahtan beri car car car... Nedir bu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ne biçim konuşuyorsunuz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ne demek “car car car” ya?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Evet, Başkanı var, Komisyonu var, üyeleri var.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ne demek “car car car” ya?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Evet, ön yargıyla...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – “Car car” ne demek?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Hep öyle.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – “Car car” ne demek ya?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Bizi yok sayıyorsunuz, yok sayamazsınız.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Siz bizi yok sayıyorsunuz. Bizim fikrimizi, oyumuzu kullanmamıza izin vermeden “kadük” diyorsunuz.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Bunların hepsi halkın temsilcisidir.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Kim karar verdi kadük olduğuna?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Bizi buraya halkımız gönderdi.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bu Komisyonda oylanması gerekmiyor mu?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Halkı yok sayamazsınız.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Komisyonun kararı olması gerekmiyor mu usulen?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – İşte Komisyon burada.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Çoğunluktasınız tamam ama uygulamaya bile koymuyorsunuz ya!

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Elhamdülillah çoğunlukta'yız, milletimiz bizi çoğunluk yapıyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Millet mi karar verdi?

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Millet karar verdi buna. Milletvekillerini kim gönderdi? Bizim tabanımız İstanbul Sözleşmesi'ni istemiyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, o da doğru değil.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Bizim büyük bir tabanımız var.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, bakın, İç Tüzük gereği kadük olmuştur, oylamayla kadük olmaz. İç Tüzük'ümüz gereği kadük olmuştur.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, siz kendiniz karar verecekseniz biz gidelim zaten.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi arkadaşlar, rica ediyorum, alt komisyonları kuralım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, zaten kendi kendinize kadük etmiş oluyorsunuz.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Lütfen onu çoğaltır mısınız beyefendi. Siz çoğaltmazsanız ben çoğalttırıp dağıtacağım. Bir hatırlayın bakalım ne demişsiniz. Onları ben söylemedim, KEFEK toplantısında o günün Başkanı... Bakın, lütfen iyi okuyun, beyefendi de iyi okusun, milletvekili arkadaşlarım da okusun; ne demiş çoğunluğunuz, sizin toplumunuz ne demiş, temsilciniz ne demiş. Öznur Çalık'ın...

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Sizin toplum, bizim toplum diye niye ayırıyorsunuz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bakın, hanımefendi, ben söylemiyorum, kendisi söylüyor. Sizin milletvekiliniz diyor ki: "Bizim temsil ettiğimiz çoğunluk, toplum bunu istemiyor."

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – İstemiyor!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Anket mi yaptınız, ne yaptınız, referanduma mı götürdünüz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Arkadaşlar, ben de diyorum ki: Lütfen onu okur musunuz, beyefendi de okusun, milletvekili arkadaşlar da okusun.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Okuruz hiç merak etmeyin Suzan Hanım, herkes okur, bütün arkadaşlar okur yani okumada... Burada okumuyoruz ama herkese dağıtırız, herkes okur.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Referanduma götürelim o zaman.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Fatma Hanım, söz verecek misiniz?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, şu "Kadük olmuştur." meselesini konuşabilir miyiz lütfen? "Kadük olmuştur." dediğinizde kadük olmuyor.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, biz, her şeyi hukuka uygun olarak yapıyoruz, İç Tüzük'ümüze...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Olmayan bir sözleşmeye dayanarak oluşturulan kanunlar da mı o zaman kadük oluyor?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, arkadaşlar, gündemimize...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Nasıl kadük oldu? Millet mi karar verdi kadük olmasına? Bir erkek karar verdi.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yani "bir erkek" dediğiniz, bu ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanı, yüzde 52'nin oyuyla seçilmiş Cumhurbaşkanı ve kanunun kendisine verdiği yetkiyle... Hukukçaysanız ilk önce hukuka saygı duyacaksınız. (CHP sıralarından gürültüler)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Tamam Sayın Başkan ama bu şekilde kadük olamaz! Hukukçular bilir bunu ya, hukukçular bilir!

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Anlatamıyorum ya! Bu Komisyonun görevi nedir? Kadükse de kim karar verdi?

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) – Suzan Hanım, hani sözleşme yok ya, hani gitti ya, bitti ya; onu kastediyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – İç Tüzük’ümüze göre...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ne İç Tüzük’ü ya!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Başkanım, biz sizi dinliyoruz, devam eder misiniz. Rica ediyorum, gündemimize geçelim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, arkadaşlar, söz alarak konuşmayacak mıyız?

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Sayın Başkan, gündeme geçelim, daha sonra isteyen konuşsun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tabii, tabii, daha sonra isteyen konuşsun!

ARZU ERDEM (İstanbul) – Benimle sen konuşmasan... Bana bakmadan konuş; rica ediyorum, diğer arkadaşlara bakarak konuş.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben sana bakarak konuşmuyorum ki.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, saçmalamayın Allah aşkına! Gidin, siz arkanızı dönün o zaman!

ARZU ERDEM (İstanbul) – Sesimi çıkarmıyorum, bana bakarak söylüyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, size konuşmuyor, karşınızda oturuyor.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Niye bakıyorsun? O tarafa bak, o tarafa bak!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bakmayacağım!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Olamaz böyle bir şey ya! Böyle bir ırkçılık mı var ya!

ARZU ERDEM (İstanbul) – Ya, sesimi çıkarmıyorum, bana bakarak konuşuyor ya!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben sana bir şey söylemedim ya!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Karşısındasınız.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Ne karşısı ya, çaprazındayım Aysu Hanım.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ya, niye üstünüze alınıyorsunuz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, arkadaşlar, lütfen gündeme geçelim. Gündemden sonra...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Burada böyle bir yaklaşımı, böyle bir ırkçılığı protesto ediyorum. Böyle bir şey olamaz ya!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, arkadaşlar, değerli üyelerimiz; üye sayımız sebebiyle 10 üyeden oluşan 2 alt komisyon kurulmasını düşünüyoruz. Bu sebeple verilen önergelerden ortak olanlar var, ortak öngörüsünde...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Şu “Kadük olmuştur.” meselesini bir konuşsaydık. (AK PARTİ sıralarından gültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Ya, sonra ya, sonra...

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) – Şu gündemi bir görüşelim ilk önce.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz...

Aysu Hanım, siz hukukçusunuz, burada oylanarak kadük olmadığını, olamayacağını en iyi sizin bilmeniz gerekiyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Oyladınız mı?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Oylamamız gerekmiyor ki.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kim karar verdi kadük olduğuna? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN FATMA AKSAL – Burada oylanarak kadük olmaz, bizim İç Tüzük’ümüze göre kadük olmuştur.

IV.-ALT KOMİSYONLAR

1.- Kadın İstihdamının Arttırılması, Kadın Girişimciliğinin, Kooperatifçiliğinin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Kapsamında Mevcut Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu kurulması

2.- Kadınların İş ve Aile Yaşamlarının Uyumlaştırılmasında Karşılaşılan Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi Alt Komisyonu kurulması

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, değerli arkadaşlar, ortak olan önergelerimiz var. Bir tanesi, kadınların iş ve aile yaşamlarının uyumlaştırılarak karşılaşılan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi konusunda bir alt komisyon. Muhalefet vekillerimizin verdiklerinde de buna benzer bir şey vardı hemen hemen aynı minvalde, bizim grubumuz tarafından verilenle bu ortak. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yazılı var mı? Yazılı varsa alabilir miyim?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Aysu Hanım’a da verir misiniz lütfen.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Önünüzde var ya.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Aysu Hanım sonradan geldi, onda yok.

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) – Geç kalmasaydınız.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Hastası var hanımefendi, babası ağır hasta; bu kadar şey yapmayın, bunu da mevzu etmeyin yani.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Burada ne hastana “Geçmiş olsun.” denir ne ölümden başsağlığı dlenir.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen arkadaşlar...

İkincisinin de kadın istihdamının artırılması, kadın girişimciliğinin ve kooperatifçiliğinin güçlendirilmesi ve desteklenmesi kapsamında mevcut sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi konusunda bir alt komisyon önerisi olduğunu gördüm. Bunlar CHP Grubundan gelen öneride de vardı sanıyorum, AK PARTİ-MHP ortak verdiğimiz öneride olduğunu da gördüm; madem herkesin ortak önerisi, bu 2 konuda alt komisyon kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A)GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Komisyon bünyesinde yeni kurulacak alt komisyonların çalışma alanlarının değerlendirilmesine ve belirlenmesine ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, Filiz Hanıma söz verelim.

Buyurun Filiz Hanım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, şimdi, gerçekten sakin olmaya çalışarak konuşmaya gayret edeceğim çünkü sizin Başkan olduğunuzdan beri, daha öncesinden beri de aslında bu Komisyon ne zaman... Mart ayında bir toplandı, dört ay önce; onun öncesinde de zaten sekiz ay önce toplanmıştı yani on iki ayda 2 kere toplanan bir Komisyon; ortalık kadın cinayetleri kaynıyor, ortalık toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri kaynıyor ve böyle bir ortamda gayet... “Pişkin” diyeceğim yani gerçekten böyle bir durumda...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bence burada hakaret etmeyelim kimseye.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, size değil, size değil.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yani hiçbirimize lütfen... Burada, Komisyonda birlikte çalışıyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, size değil. “Pişkinlik” bir hakaret de değil, rahatlıktır pişkinlik yani rahatlıktır, aynı zamanda umursamamaktır. Böyle bir hâlde, toplum böyleyken, ülke böyleyken bir senede 2 kere...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sürece söylüyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sürece söylüyorum evet. Ben konuştuğumda hiçbir zaman hakaret etmedim kimseye, öyle bir söz diline ihtiyacım yok, merak etmeyin.

Bu durumda, bu Komisyon 2 kere toplanıyor ve şu anda, bizden dekor olmamızı yani gerçekten dekor olmamızı istiyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Filiz Hanım, siz bir buçuk sene İstanbul Sözleşmesi’nin etkin uygulanması, izlenmesi için kurulan alt Komisyonda çalıştınız ama kusura bakmayın, İç Tüzük şimdi ‘Bu Komisyon kadük oldu, raporunu da hazırlamadık, olsun bir buçuk sene çalıştınız, ne olacak. Ya, oyun mu oynuyoruz! Gerçekten, oyun mu oynuyoruz burada? Yani buna öfkelenmemek benim için mümkün değil çünkü hangi komisyona girdiysem -ister Rabia Naz olsun, ister Ensar Karaman çocuk istismarı olsun, ister hayvan hakları olsun- gerçekten hakkını vererek çalışmak isteyen bir milletvekiliyim. Benim halka karşı sorumluluğum var, size karşı sorumluluğum yok ve bu sorumluluğu yerine getirerek o Alt Komisyonda bir buçuk sene çalıştım ben ve o Komisyonun raporunu istiyorum, raporunu. O Komisyona onlarca kurum geldi, STK’ler geldi, barolar geldi, yargı mensupları geldi; hepsi bu sözleşmenin gerekliliğini anlattılar, sizin üyeleriniz de anlattı. Ben bu yeni kurduğunuz, bizim terk ettiğimiz Komisyonda da söyledim, kendi emeğinize saygısızlık değil mi ya bu? Hülya Hanım’a saygısızlık değil miydi, Canan Hanım’a saygısızlık değil miydi, İstanbul Sözleşmesi için aynı şekilde çalışan AK PARTİ’li insanlara saygısızlık değil miydi? Tamam, değil, hadi sizin için değil ama bize saygısızlık.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Filiz Hanım, taraf olmadığımız bir sözleşmenin etkinliğinin, uygulanmasının araştırılması, raporu falan...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şu andan bahsetmiyorum. Fatma Hanım, Allah aşkına, oyun oynamıyoruz, gerçekten bana hiç cevap vermeyin.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam vermeyelim, siz konuşun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz bazı verili şeyleri sunuyorsunuz; evet, rolünüz bu olabilir ama benim rolüm bu değil.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bence birbirimize “rol yapıyorsunuz” demek... Ben kendime “rol” kelimesini yakıştıramam, siz yakıştıırıyorsanız buyurun, kullanın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Dediğim gibi, ben halka karşı sorumluyum, çalıştığım komisyonun raporunu isterim kardeşim. Raporunu vermiyorsanız da bu rapor çıkmıyorsa da bize rağmen kalkıp da kadüktür madüktür gibi bizi bu oyuna dâhil etmeye çalışıyorsanız da ben buna isyan ederim.

Evet, bu Komisyonu, Alt Komisyonu kuran burasıydı, KEFEK’ti, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve bu sözleşme kaldırılırken bu Komisyon yani KEFEK ağzını açıp tek laf etmedi. Aile Bakanı bile kalkıp dedi ki: “Bu sözleşmeden çıkıldıktan sonra -o terk ettiğimiz Komisyona geldiğinde- gerçekten bana bile telefonlar geliyor ‘Şimdi, biz artık suçtan kurtuluyoruz mu, öyle mi?’ diye. Bunu bile böyle anlıyorlar.” Bu toplumda gerçekten buna neden oldunuz. Öncelikle, buna protestomu bir kez daha ifade etmek isterim.

Samimiyet gerekiyorsa eğer, burada şu samimiyet gerekir: Gerçekten, bu raporu vermeden samimiyet olmaz. “Çekilme kararına ilişkin dört ay boyunca sessiz kalan KEFEK’in samimiyeti nerede?” diye aynı zamanda sorgularız burada, bunu bütün kadın örgütleri adına yapmak isteriz. Ayrıca, burada bir diktatörlük varsa bunu bilelim, bu başka bir şey. Hani “Biz çoğunluğuz, biz böyle karar aldık, biz zaten açıklamayacağız, biz zaten bu yazıyı okuruz, gidelim.”se o zaman KEFEK’i de feshedin.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Açıklamıyoruz, biz İç Tüzük’ümüze göre hareket ediyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – KEFEK’i de kapatın, hiç manası yok zaten. Çünkü biz niye gitmişiz, orada çalışmışız, o öbür Komisyon, işte Şiddetin Sebeplerinin Araştırılması Komisyonu? Dalga mı geçiyorsunuz ya! Gerçekten bir buçuk sene şiddetin sebeplerini araştırmışız, sonra kalkıyoruz, öbür Komisyon “Şiddetin sebeplerini araştıralım.” diyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Herkesin ortak önergesiyle kuruldu o Komisyon.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kuruldu tabii.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet yani sizin de ortak önergeniz...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz biliyor muyduk İstanbul Sözleşmesi’nden çekilineceğini? On bir gün sonra çekildiniz, niyet oymuş meğerse, orada da bizi dekor yapmak istemişsiniz. Bunu kabul etmedik, 1 Temmuz’a kadar biz direndik çünkü dedik ki: “Vazgeçin bu kararınızdan.” Ondan sonra ayrıldık yani.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bence, esas olan, hepimizin...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi böyle konuşmayacağız, gerçekten sizinle bu şekilde konuşmayalım çünkü bir daha da söz almayacağım. Gerçekten, komisyonlar da niye kuruluyor, bilmiyorum.

Şunu da aynı zamanda protesto ediyorum: Dün bize gönderdiniz bunu. Böyle bir hakkınız yok ya! Toplantı kararını dün gönderiyorsunuz ve dün diyorsunuz ki: “Komisyon önerilerinizi bildirin.” Niye? Çuvala mı girdi, günler çuvala mı girdi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Biz, geçen toplantıda, bir önceki toplantımızda sizden alt komisyona ilişkin önerilerinizi istedik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, dün söylüyorsunuz toplantı tarihini.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Dün söylemedik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Toplantı tarihini dün söylüyorsunuz. Bizim her zaman hazır komisyon önerilerimiz vardır, onda sıkıntı yok. Toplantı tarihini dün söylüyorsunuz.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – İki gün önce, evet, en kötü iki gün önce.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, biz dün öğrenmedik mi?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Herkesin programı var, osu var, busu var.

BAŞKAN FATMA AKSAL – İç Tüzük gereğince bildirilmesi gereken zamanda bildirildi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Dün söylendi, işte danışmanım da burada, dün söylendi. Ya, dün değil, evvelsi gün olsun, ne fark eder? Allah aşkına, gerçekten ayıp ediyorsunuz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bakın, Filiz Hanım, siz de takdir edersiniz, herkesin programı da çok değişiyor yani bir ay önceden de belirleyemiyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Vallahi, bizim kadar yoğun programı olan olmasın, baskı gören olmasın.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Vallahi, hiç şüphemiz olmasın ki herkesin gündemi çok yoğun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu arada, bir siyasi cinayet işlendi, onunla ilgili de acımız olmasın ama herkesin var, bu iş değil, böyle çalışma usulü olmaz. Ondan sonra diyorsunuz ki, şimdi bugün daha diyorsunuz: “Dört gün içerisinde de üyelerinizi bildirin.” Ya, gerçekten bir sene toplanmamışsınız, ondan sonra iki gün içerisinde bizden bunları yapmamızı bekliyorsunuz.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Meclis kapanıyor bir de haftaya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Meclis kapanıyor. Bütün bunlar... Evet, bizim için protesto.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Haftaya Meclis kapanıyor, komedi yani.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bakın, İç Tüzük’ümüze göre dört gün içinde vermeniz gerekiyor yani biz İç Tüzük’ümüze göre hareket ediyoruz, İç Tüzük’ümüze göre de dört günümüz var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İç Tüzük’ünüze göre hareket edin.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, gelecek hafta Meclis kapanıyor, ne yapacağız?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Gelecek hafta Meclisimiz çalışıyor Suzan Hanım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Neyse, ben tamamliyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öncelikle, komisyonlarla ilgili konuşuyorsak, evet, ben kabul edilmeyeceğini bilerek aslında bir öneride bulunmak istiyorum. Zaten kabul edilip edilmeme... Nasılsa çoğunluğunuz var, ona göre davranırsınız, arzu ettiğiniz gibi yaparsınız onları.

Öncelikle, şunu söylemek istiyorum: Eğer kadınların protesto hakkı olmazsa yani bütün toplumun protesto hakkı olmazsa, bu, kimse için iyi olmaz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ama...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben önergemden bahsediyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, bitirin, bahsedin.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Herhâlde onunla ilgili kısaca konuşacağız, değil mi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun lütfen.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Kısaca inşallah!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O sizi ilgilendiren bir şey değil, Başkan eğer “Yeter Filiz Hanım.” derse ben de ona göre kendim takdir ederim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) – Biz de dinliyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Dinlersiniz dinlemezsiniz, size bağlı olacak bir şey ama şu anda siz beni gerçekten tahrik ediyorsunuz konuşarak.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, lütfen arkadaşlar, müsaade edin, Filiz Hanım konuşsun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, sokakta protesto hakkı olmazsa... Siz nereden geldiniz? Siz başörtüsü yasaklarından geldiniz, değil mi? Gerçekten sokaklardaydınız ve ben de takdir ediyordum ve o eylemlerden katıldığım eylemler vardır, Beyazıt'ta olanlarından ya da...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yakıp yıkmadan, sokaklardaydık ama yakıp yıkmadan. El ele tutuşma mesafesiyle birlikte sokaklardaydık.

Devam edin lütfen, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Vallaha, öyle bir saldırılara uğradınız ki o zamanlarda... Ben 60 yaşında bir kadını, çok iyi hatırlıyorum, her türlü sokak hafızam vardır benim.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Biz yakıp yıkmadan...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Size saldırana karşı siz de aynı şekilde direnirsiniz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Kamu mallarına zarar vermedik, polise saldırmadık, askere saldırmadık, devletimize zarar vermedik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, sizinki o biçimdir.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Ondan bahsediyorum, lütfen. Tarzlarımız çok farklı, herkes çok iyi biliyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok farklı, evet, sizin nazik ve gerçekten kibar tarzlarınız ile bizim protesto tarzlarımız uymuyor yani hakikaten çok farklı.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hamdolsun, gurur duyuyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok özür dileriz, bundan sonrasında hakikaten sizin kadar nazik ve usturuplu bir şekilde protesto etmeye çalışacağız ama ölüyoruz biliyor musunuz, öldürülüyoruz biliyor musunuz?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Mümkün değil, burada bile başaramıyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O yüzden çok nazik olamıyoruz gerçekten.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Filiz Hanım, lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öldürüldüğümüz için hakikaten protesto etmek zorunda kalıyoruz. Aynı zamanda, yüzümüze gaz sıkıyorlar, biliyor musunuz? Gözümüz acıyor yani biber gazı sıkıyorlar.

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Neden acaba?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Gerçekten, kolumuzu kıvrıyorlar, kırıyorlar hatta, yerlerde sürükleniyoruz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Durup dururken?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, durup dururken.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Hiçbir şey yapmadan?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben basın açıklamasını bir milletvekili olarak parti binamın önünde yaptığımda gözüme gaz sıktılar ya, siz neden bahsediyorsunuz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Filiz Hanım, lütfen, şeyinizi...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz sokakları unuttunuz, onu geçelim bir kenara.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, lütfen buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama ben sadece şunu söylüyorum: Eğer protesto hakkı olmazsa insanların patlarlar ve gerçekten, bugün kadınların isyanı da bundandır.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Her şey meşru ve yasal çerçeve içerisinde...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Dilan Vekilimizle beraber burada vermiş olduğumuz bir önergemiz, kadınların protesto haklarını kullanmasına engel olan kamusal alanda gördükleri şiddete karşı alınacak tedbirlerin belirlenmesidir çünkü bunun için verebileceğimiz Artvin Cerattepe'sinden Rize'sine, İstanbul'una, Ankara'sına çok sayıda örnek var kadınların şiddete maruz kaldığı. Ya, burada kalkıp da protestolarınızın farklılığını yaşatacağınıza “Gerçekten, kadınlar niye şiddete uğruyorlar?” diye bir kafayı kaldırıp bakın ya, bir dinleyin, en azından deyin ki: “Gerçekten böyle mi?” Şu önergeyi sadece bir okumanızı tavsiye ederim, okur musunuz bilmiyorum, gerisi de size kalmış gerçekten.

Benim bu Komisyonun işleyişine ve varlığına ilişkin söyleyeceğim fazla bir şey yok. Burada dağıtılmış roller var, gerçekten bu rolleri oynamak istemiyorum.

Ayrıca, Arzu Hanım, sizi de protesto ediyorum. Böyle bir üslup ve böyle bir söze...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Vekilin kendisi cevap versin, siz niye cevap veriyorsunuz? Sözcü müsünüz siz?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben sizi muhatap almıyorum.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Önce kendisi konuşsun ya, cevap verecekse.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, aynı zamanda, burada benim altı yıllık dostum olarak ve bu ırkçılığa karşı olarak kendisi değil, gerçekten burada var olan birisi olarak bütün milletvekillerinin protesto etmesi gerek.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Niye? Sizin karşınızda kimse konuşmayacak mı? On dakikadır konuyu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Suratıma bakma.” diyen birinin karşısında konuşacak bir şey...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Benimle konuşmayacak ben konuşmuyorken.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam arkadaşlar.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu nasıl bir üslup ya!

ARZU ERDEM (İstanbul) – Bana dönmüş konuşuyor, ben konuşmuyorum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben seninle konuşmuyorum. Ya, sen kimsin ben seninle konuşayım ya! Bu ne böyle bu kadar abarttın?

ARZU ERDEM (İstanbul) – İşte tam kendine yakışır konuşuyorsun, maşallah!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sana yakışanı söylüyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sizin bu duruma müdahale etmeniz lazım, burada bir ırkçılık var gerçekten.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, bir isim zikretmeden bu şekilde şey yapılması da doğru değil.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Ben kendimin kim olduğunu biliyorum; inşallah, sen de biliyorsundur.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben size bakmadım, bakmadığımı ifade ettim, size söylemediğimi söyledim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen... Tamam...

Filiz Hanım, teşekkür ediyoruz.

Filiz Hanım konuşmasını bitirdi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Korkunç bir şey yani.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Niye uzatıyor o zaman? Niye uzatıyor?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Söyleyecek çok daha fazla şey buluyorum, söyledim de terbiyem müsaade etmiyor.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Söz isteyen...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Niye uzatıyor?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Hanım, rica ediyorum...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Neden uzatıyor?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Hanım, sizden de rica ediyorum...

Suzan Hanım, buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Alın sözünüzü geri, “Bana bakma.” ne demek ya!

ARZU ERDEM (İstanbul) – Bakmayacaksın bana. Muhatabım değilsin.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz benim hiç muhatabım değilsiniz.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Muhatabım değilsin.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Aysu Hanım mı söz isteyen?

Aysu Hanım, buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Nasıl bir üslup bu ya!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İnsan siyasi olarak gerçekten faşist olunca böyle oluyor.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Biz sizi 2015’ten beri...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya, siz kimsiniz, beni görseniz ne görmeseniz ne!

ARZU ERDEM (İstanbul) – Hâlâ da öyle görüyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Suzan Hanım, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz de faşist olarak görüyoruz o zaman, güzel mi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, lütfen Filiz Hanım.

Suzan Hanım’a söz veriyorum.

ARZU ERDEM (İstanbul) – PKK’nın siyasi uzantısı olarak...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu kadarsınız.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Hanım, rica ediyorum, lütfen...

Suzan Hanım, buyurun, söz sizde.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yazık ya! Gerçekten siyasi zavallılık! Yazık! İşte siz de böyle yönetiyorsunuz ülkeyi.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya, bunları, bu konuşulanları duymuyor musunuz Başkan?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 2002’de geldiğiniz açılımlar, siyasetleriniz bu siyasete evrildi işte, görün.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Suzan Hanım...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkan, söylenenleri duymuyor musunuz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, duymuyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Duymuyor musunuz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Duyuyorum ama herkes aynı anda konuştuğu için...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, aynı anda konuşmuyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hayır, aynı anda değil ama. Ne demek ya!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun Suzan Hanım, lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Yüzüme bakmadan konuşun.” dendi burada ve siz üç maymunu oynayarak görmüyorsunuz.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Bana bakmayacak. Bak, ben onunla konuşmuyorken bana bakmayacak.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Suzan Hanım, devam eder misiniz lütfen.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ama sakinliği sağlayın lütfen yani.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen Arzu Hanım, rica ediyorum...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya, ben seninle konuşmadım, anlamıyor musun?

ARZU ERDEM (İstanbul) – O zaman kapat! Kapat!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen kapat!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Hanım, rica ediyorum...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Özür dile o zaman.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Ne özür dileyim senden ya! Allah Allah!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Özür dileyeceksin ya, özür dileyeceksin.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Yürü git ya!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Dilan Hanım, lütfen, müsaade eder misiniz.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Yürü git ya!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Başkanım, rica ediyorum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hayır, özür dileyeceksin.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Allah Allah!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu nedir, külhanbeyi gibi “Yürü git!” ne demek ya!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Rica ediyorum, Dilan Hanım, lütfen...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Ne özür dileyeceğim senden ya! Nerede öğretiler sana “Benden özür dile.” demeyi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Hanım, lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir kere “sana bana” diyerek konuşamazsın.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Kendisi senli benli konuşunca ben de öyle konuşurum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen Arzu Hanım... Arzu Hanım, rica ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Basbayağı bir ırkçısın!

ARZU ERDEM (İstanbul) – O bana “sen” derse ben de ona “sen” derim.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben size bakmadığımı söyledim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Dilan Hanım, Dilan Hanım...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Terbiyesiz!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Terbiyesiz sizsiniz!

BAŞKAN FATMA AKSAL – Dilan Hanım, lütfen...

Suzan Başkanım, lütfen, söz sizde.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu ne ya, külhanbeyi gibi...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen Dilan Hanım, susar mısınız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya “lütfen” derken öncelikle yapılane bir bakar mısınız ya! “Bana bakarak konuşma Fatma.” Şimdi böyle desem siz ne hissedersiniz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen, Suzan Hanım, devam eder misiniz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Lütfen Suzan Hanım” dersiniz, bravo yani!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz de katılıyorsunuz Başkan o zaman.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Şimdi, Sayın Başkan, hakikaten bu Komisyon üyeleri arasında üslup açısından bir şey yaşanması bizi, hepimizi rahatsız ediyor.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, hepimizi etkiliyor, katılıyorum.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Yalnız, Başkan olarak sizin kim olursa olsun... Şimdi, ben arkadaşşıma bakarak konuşuyorum, örnek veriyorum, ismini anmadığım sürece ona hitaben konuştuğumu ispat edemez yani böyle bir şey yok, bu doğru bir yaklaşım da değil. Ben şimdi size bakarak konuşuyorum ama beyefendiye hitaben bir şey söylüyorum, onun adını anıyorum. Nasıl bir şeydir? “Fatma Aksal, bana bakma.”

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aynı bu siyasetle yönetiyorsunuz ülkeyi, aynı ırkçı siyasetle yönetiyorsunuz, bunu da bilin.

(HDP’li vekiller Komisyon salonunu terk etti)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bu üslupların bir an önce sizin Başkanlığınız konumunda hepimize karşı sonlanması gerek, doğru bir toplantı şeyi yürümez.

Bu arada, KEFEK, ülkemizde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve cinsiyete dayalı ayrımcılıkla mücadele etme amacına Parlamento zemininde katkı vermek üzere kurulmuş özel bir komisyondur. Komisyonumuzun kuruluş kanununda amaçları şu şekilde sayılmıştır: “...kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini

bilgilendirmek, kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarısı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameler hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunmak...”

Şimdi, bu amaçların hangisini gerçekleştiriyor bu Komisyon, merak ediyoruz. 27’nci Dönem boyunca Komisyonumuz Üst Komisyon olarak sadece 10 kez toplantı yapmış. 27’nci Dönem Birinci Yasama Yılında 1 kez, İkinci Yasama Yılında 5 kez, Üçüncü Yasama Yılında 3 kez, Dördüncü Yasama Yılında ise 1 kez toplanmış. Bu toplantıların hiçbirinde komisyona havale edilen 204 kanun teklifi ve kanun hükmünde kararnamenin hiçbirini gündeme almamıştır, üstelik bunların 4’ü ana komisyon olmasına rağmen dikkate alınmamıştır. Bu olmadığı gibi, yapma vaadinde bulunduğu işleri de nihayete erdirmemiştir.

Mesela, İstanbul Sözleşmesi’nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Konulu Alt Komisyonunun çalışmaları tamamlanmasına rağmen raporu yayımlanmadığı gibi diğer iki alt komisyonun raporu da aynen rafa kaldırılmıştır. Komisyonumuzun görevleri arasında yer alan kanun tekliflerini ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini eşitlik konusunda uluslararası gelişmeler ve yükümlülüklerle, Anayasa’mıza uygunluğunu inceleyerek görüş bildirme yetkisi varken doğrudan bu Komisyonun görev alanına giren İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararına ilişkin tek bir cümle bile edilmemiştir, kurulduğu günden bu yana görev alanına ilişkin gerçekleşmiş ve gerçekleşebilecek en büyük ve en vahim hak ihlaline karşı sessiz kalmıştır. Bununla ilgili hiçbir toplantı çağrısı yapılmaması, bu önemli konunun gündem yapılmamış olması ve bu konudaki toplantı çağrımıza yanıt verilmemesi, kabul edilemez bir görev ihlalidir.

Bir şeyi daha hatırlatmak isterim hafızalarınızı tazelemek için: İstanbul Sözleşmesi bu Komisyonunda görüşülürken 22 Kasım 2011 tarihinde şu ifadeler tutanaklara geçmiş: “Şiddetin önlenmesi, korunması, kovuşturulması, mağdura destek oluşturulması konusundaki politikaları tespit etmek adına bu sözleşme bizim için çok önemli olacak. Anayasa’nın 90’ıncı maddesiyle de iç hukukun üstünde hâle getirmiş olduk. İstanbul Sözleşmesi’nde denetim sonrasında yaptırımlarımızın da takibi söz konusu olacak.” Bir de iç dökme var tutanaklarda, sözleşme gündeme alınmadan, 4320 sayılı Yasa’daki değişikliğin Meclise getirildiğini ama Meclis gündemine alınmadığını belirtmiştir.

O gün Anayasa’yı tanıyanlar, sözleşmenin önemini vurgulayanların bugün tek bir adamın keyfi kararıyla sözleşmeden çıkılmasını kabul etmelerini hiçbir akıl almaz. Ayrıca, o gün, bir yasa teklifini sözleşme öncesi gündeme alamadığını itiraf edenler, bugün için aynı sorunların tekrar yaşanmayacağını, 6284 ve benzeri yasaların da benzer şekilde hedef hâline getirilmeyeceğinin garantisini verebilirler mi? Bu karar, o gün önemi belirtilen uluslararası denetim mekanizmalarından da bir kaçış değil mi? Öyle değilse GREVIO Raporu neden yıllardır Meclis gündemine alınmadı ve uygulamadaki sorunların giderilmesi konusunda kararlı bir irade ortaya konulmadı?

Ne yazık ki bu konuda bir ortak akıl olmadığı gibi kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda da vicdanları yaralayan bir duyarsızlık hâli söz konusu ve can yakıcıdır. Bu konuda görevleri açıkça kanunda yazan ve sorumluluğu bulunan bu Komisyonun atıl kalmasını kabul etmemiz mümkün değil. Bu durum Türkiye Büyük Millet Meclisini toplum nezdinde itibarsızlaştırmakla kalmıyor, aynı zamanda, çözüm bekleyen kadınların güvenini de zedelemektedir.

Böylesi bir tabloda, hiçbir toplantı çağrısı yapılmayan KEFEK’in sadece bir iki gün öncesinden “alt komisyonların belirlenmesi” gündemli çağrı yapması yetersizdir. Toplantı çağrısı yapılırken bizlerin görüşünün alınmaması, doğrudan Başkanın gündemi belirleyerek bize sadece tebliğ edilmesinin rahatsız edici olduğunu da belirtmek isterim. Bu konuda daha önce de belirttiğimiz konuların tartışılmasını önemsiyoruz.

5840 sayılı Kanun’la kurulan KEFEK’in tali değil, asli komisyon olarak faaliyetlerine devam etmesi için el birliğiyle çaba göstermeliyiz. Komisyonumuzun işlevsiz kalması değil, yol gösteren ve çözüm odaklı bir komisyon olması için çalışmalıyız. Hepsi birbirinden önemli ve kadınlar için can yakıcı sorunlara değinen ve Komisyonumuza havale edilen kanun tekliflerini tali komisyon değil, asli komisyon olarak gündemimize almakla başlayabiliriz mesela. KEFEK’in daha sık toplanmasını talep ediyoruz. Gelin, bunları çözüme kavuşturalım, kadınların isyanına ses verelim, sorunlarını çözüme kavuşturmak için adım atalım.

Gündem konusundaki açık, şeffaf ve buradaki her bir üyenin görüşünün alındığı bir ortak tutum belirlenmesini önemsiyoruz. Burada fikirlerin hep birlikte ele alındığı, önemsendiği bir ortamı yaratmak zorundayız. KEFEK’te alt komisyonlar olarak birçok çalışma yapıldı, uzmanlar çağırıldı, görüşleri dinlendi, bazı alt komisyonlarımızın raporu ortaya çıktı. İstanbul Sözleşmesi Alt Komisyonu Raporu’nun akıbetini öğrenmek istiyoruz; hepimiz emek verdik, emeğimizin sonucu ne oldu, merak ediyoruz. KEFEK’e dışarıdan kaç tane dilekçe ulaştı, bunlarla ilgili neler yapıldı, sonucu ne oldu, bunları bilmek istiyoruz mesela.

Bu arada, ben, bu 22 Kasım 2011 tarihli KEFEK Toplantısı’nı hatırlatmak üzere sizlerin de görüşlerini ifade eden ve bu saydığım içerikleri de özellikle açıklayan KEFEK toplantı tutanaklarını arkadaşımın burada bulunan bütün üyelere dağıtmasını rica ediyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Teşekkür ediyoruz Suzan Hanım.

Aysu Hanım, söz istemiş miydiniz?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstiyorum, evet.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arzu Hanım’ın da var ama önce herhâlde... Aysu Hanım önce basmıştı.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yok, sorun değil, buyurun.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, Arzu Hanım’a veriyoruz o zaman müsaadenizle.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Kısa benim zaten. Teşekkür ederim.

Kıymetli Başkanım, teşekkür ediyorum. Değerli üyeler, öncelikle 2 alt komisyonun hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Benim milletvekilliğinde 7’nci yılım ve bu Komisyonda 3’üncü yılım ve şuna çok gayret ederim: Her yaptığım çalışmada, bir kez, her şeyden önce çalışma odaklı, verimi oluşturmak için üzerimize düşeni biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak da yaparız, şahsım olarak da yaparım. Burada konuşan hiçbir arkadaşın, ister Cumhuriyet Halk Partisinden olsun ister diğer partilerden olsun, konuşurken sözünü kesmem, araya girmem, yorum da yapmam. Bunun aksini söyleyecek olan varsa söyleyebilir “Yaptınız.” der. Benim tarzım değil, üslubum değil çünkü her bir milletvekili arkadaşımızın söylediklerinin kıymetli olduğunu düşünüyorum aynı şekilde düşünmemsem de.

Şimdi, karşınızdaki bir arkadaş size yaklaşık iki üç dakika bakıp maskenin altından sürekli bir şeyler söylediğinde “Benimle konuşma.” demem, onun ardından nasıl faşizan bir tutum olarak... Kim olsa karşımda, bunun aynısını yapsa, maskenin altından bana bakarak konuşsa “Benimle konuşma.” demem çok normal çünkü sizler konuşuyordunuz birbirinizle ve ben hiçbir şey konuşmuyordum o sırada. Şimdi, bunun faşizan bir tutum olarak yargılanması, bunun eleştirilmemesi yerine sözün... Ona nasıl derim ki “Bana bakma.” diye, diyebilirim tabii ki bana bakıyor, maskesinin altından konuşuyor. Buradaki her bir milletvekili arkadaşımızın eminim ki belli bir dakikadan sonra rahatsız olacağı bir tutum. Yoksa, onun bana bakıp bakmaması benim için çok da önemli değil ama hoş değil. Burada

hepimiz gerçekten Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda birbirimize saygı çerçevesinde... Biz CHP’li arkadaşlarımızla bir sürü seyahatlere gidiyoruz, Mecliste birbirimizle karşılaşıyoruz, hepsiyle hoş sohbetimiz var. Cumhuriyet İttifakı, zaten ayrıca sizlerle bizim bir yol yürüyüşümüz var. Yani böyle bir şey olabilir mi! Bu tavır olabilir mi! O zaman herkes işine bakacak, birileri konuşurken bir kere araya gidip sürekli, böyle işte... Şimdi, konuştu arkadaşlarımız, bir kelime etmedim, etmem; bana söz geldiği zaman ederim. Benim ricam, bu şekilde lütfen yorumlanması.

Hepinize teşekkür ediyorum, tekrar 2 alt komisyonun da hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN FATMA AKSAL - Biz de teşekkür ediyoruz.

Şimdi, burada, hepimiz bu Meclis çatısı altında görev yapıyoruz. Herkesten istirhamım, bu Komisyonunda da hepimiz seçilmiş milletvekilleriyiz ve Komisyon çalışmalarımızı mümkün olduğunca birbirimizle saygı çerçevesinde yürütürsek daha etkili olacaktır, inanıyorum.

Komisyonumuz, Anayasa, İç Tüzük ve 5840 sayılı Kanunu’muz kapsamında çalışmalarını sürdürüyor ve usul ve uygulamalarımıza da uygundur. Kırk sekiz saat içinde haber verilmesi gerekiyor ve bu kırk sekiz saate de uyulduğunu biliyorum.

Covid salgını döneminde tüm dünyada olduğu gibi Meclisimizde de alınan tedbirler çerçevesinde çalışmalarımızı çok yoğun yürütemedik ama Meclis devam etti, başvurular devam etti -bunların sayılarını, takiplerini, hepsini size tek tek verebiliriz- uzmanlarımız bu süreçte çok yoğun bir şekilde çalıştılar, bireysel başvurular sürekli devam ediyor ve bu bireysel başvuruların hepsinin takibi tek tek yapılabilir, yapılıyor; bizim çözeceğimiz ne varsa... Mesela, şiddet gördüğü için eşinden ayrı olan, bizim Komisyonumuza tayin için veya hukuki bir destek için başvuranlar oluyor; biz bunların hepsini yönlendiriyoruz. Bu süreçte toplantılarımızı çok fazla yapmadık, yapılan toplantılar, bütün uluslararası toplantılar da zaten video konferans sistemiyle oldu ama inşallah, bundan böyle toplantılarımıza daha sık devam edeceğiz.

2 alt komisyonun ben de hayırlı olmasını diliyorum. “Aklın yolu birdir.” misali 2 tane ortak öneri vardı, o 2 ortak öneriyle birlikte 2 tane alt komisyon kurduk. Hepimizin hedefi bu Komisyonun inşallah, daha etkili çalıştırmak ama “Bu Komisyon ne yaptı, hangi amaca hizmet ediyor?” dersek gerçekten bugüne kadar, bizden önce bu Komisyonunda görev almış kişilerin, arkadaşlarımızın emeklilerine çok büyük saygısızlık olur, çok güzel raporlar yazıldı, çok güzel alt komisyonlar kuruldu. Mesela bunlardan bir tanesi geçen dönem tamamladığınız “STEM” Bence önümüzdeki dönem için en güzel raporlardan bir tanesidir tamamlandı. Uğraşıyorsunuz, çalışıyorsunuz hiçbir emek zayi olmaz, kesinlikle hiçbir şey zayi olmaz ama biliyorsunuz, her şey rapora dönüşmeyebiliyor, bazı çalışmalar da rapora dönüşmemiş olabilir.

Ben hepinize çok teşekkür ediyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Benim söz talebim vardı ama.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Vereceğim Aysu Hanım.

Hepinize teşekkür ediyorum, inşallah, birbirimize biraz daha saygılı olursak, çalışırsak çok güzel işler yapacağımıza inanıyorum. Ama sizlerden istirhamım burada, herkes şunu bilmeli ki: Kadına karşı şiddeti hiç kimse tasvip edemez. Birbirimize böyle ön yargılarla yaklaşırsak hiçbir şeyi çözemeyiz, hiç kimse kadına karşı şiddeti onaylamaz, asla kabul edilemez. Bizim mücadelemiz, “şiddete karşı sıfır tolerans” devam ediyor, ilkesiyle ve şiddet gören tek kadın kalmayana kadar da bu mücadele devam edecektir.

Aysu Hanım, buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir kere öncelikle teşekkür ederim.

Benim bu Komisyondaki ilk toplantım, hayırlı olmasını isterdim ama bir senedeki ikinci toplantıyı yapıyor KEFEK. En son Cumhuriyet Halk Partisi'nin 8 Nisanda verdiği İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılma kararının ardından... Bu Komisyon kadın-erkek eşitliğiyle ilgiliyse eğer İstanbul Sözleşmesi gibi insan haklarına dayalı, kadına şiddetin önlenmesiyle ilgili çalışan çok önemli bir sözleşmeden çıkma kararından sonra bu Komisyonun da toplanması gerektiğini düşünmüştük ve bu anlamda da Komisyona 8 Nisanda bir dilekçe verdi grubumuz ama grubumuzun bu dilekçesine herhangi bir olumlu ya da olumsuz cevap dahi verilmedi; öncelikle bunu hatırlatmak istiyorum. Bu tavır doğru değil. Bunun dışında, Cumhuriyet Halk Partisi grubu toplantı talebinde bulunmamış olsaydı bile KEFEK'in zaten kendi başına bir toplantı yapmaya davet etmesi gerekirdi, Komisyon başkanının da tavrı bu olmalıydı; bunu hatırlatmak ve uyarmak istiyorum.

Bir başka şey, İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili kurulan alt komisyon. "Artık sözleşme olmadığı için kadük olmuştur." diyorsunuz; böyle bir şey olamaz çünkü o Komisyon bir buçuk yıl boyunca çalışmış, uzmanlar dinlenilmiş, sivil toplum örgütleri dinlenilmiş, bütün partilerin milletvekilleri orada konuşmalar yapmış, en azından, bu raporu yayınlamak zorundaydınız, hazırlamıştınız ve paylaşmak zorundasınız. Bu tavrı doğru bulmuyorum. "Kadük olmuştur." deyip... Yani hukuken mümkün değil ama İstanbul Sözleşmesi'ne göre 6284 hazırlanmıştı, o zaman peki, Cumhurbaşkanı çıksa bir gece "Ben İstanbul Sözleşmesi'ni iptal ettim, 6284 de kaldırıyorum, Medeni Kanunu da kaldırıyorum." dese o zaman kabul mu edeceğiz yani? Cumhurbaşkanı, evet, seçilmiş bir insan olabilir ama Millet Meclisinden oy birliğiyle geçen bir sözleşmeyi, insan haklarına dayalı bir uluslararası sözleşmeyi tek başına verdiği bir kararla iptal edemez. Bu, kabul edilebilir bir şey değildir, hukuken de doğru değildir. Bunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Sizin de KEFEK olarak, Komisyon Başkanı olarak bu Komisyonu toplantıya çağırıp bu konuyu konuşmanız gerekirdi. Bu Komisyonun daha aktif çalışması, etkin çalışması gerektiğini bir kez daha hatırlatıyorum.

Bir başka şey, bizim önergelerimizi okudunuz, ben o sırada gelmemiştim ama siz zaten "AKP ve MHP'nin ortak önergeleri var." diye bunları çıkardınız. Hiç konuşmadık biz yani "Diğer önergeler acaba tartışılabilir mi, bunlarla ilgili de alt komisyonlar kurulabilir mi?" diye hiçbir çağrıda bulunmadınız, müzakere açmadınız. Biz beklerdik ki bizim önerilerimizi okudunuz ama "Bunlardan da üçüncü, dördüncü ya da -bu ikisi değil de- muhalefetin de sunduğu önergelerden acaba alt komisyon kurulabilir miydi?" diye sormanızı beklerdik çünkü usulen doğrusu budur diye düşünüyorum.

Şimdi, gerçekten, bu Komisyonun toplanma usulü nedir? Bu soruya bir cevap bekliyorum. Bizim verdiğimiz bu dilekçelere süresi geçtikten sonra dahi cevap verilmiyor ve iki gün öncesinde "Hadi, toplanalım." kararını kim ya da size nasıl ve neye göre alıyorsunuz Sayın Başkan? Bu komisyon istediğinde, biliyorsunuz, tali komisyon olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri, kanun hükmünde kararnameleri kadın-erkek eşitliği konusunda Anayasa'ya ve uluslararası gelişmelere göre inceleyebiliyor ve diğer ihtisas komisyonlarına kendi talebiyle görüş bildirebiliyor. Bunu yapmanızı öneririm, KEFEK bunu şimdiye kadar hiç yapmadı. Mesela, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılma kararıyla ilgili de bir görüş belirtmeniz, uluslararası gelişmelere göre bu durumu değerlendirmeniz gerekirdi; ben öyle düşünüyorum. Yoksa çıkılma kararı zaten Meclisimize de sunulmadı, tek adamın keyfine göre verildi, "Biz bu konuda bir şey diyemeyiz." düşüncesinde misiniz, Komisyonun toplanması taleplerimizi bu yüzden mi reddettiniz? Bunu merak ediyorum.

İstanbul Sözleşmesi kadına yönelik şiddetle ilgili biliyorsunuz. Ama can güvenliğimizin olmadığı, bir kesimin bir kesime istikrarlı fiziksel şiddet ve baskı uyguladığı ve devletin de bu duruma ses çıkarmadığı bir ortamda -tırnak içinde söylüyorum- fırsat eşitliğinden nasıl bahsedebiliriz? Kadınlar, KEFEK'in sustuğu şu iki ay içerisinde fırsatı bırakın; canlarının, yaşam mücadelelerinin derdindeydi ve yaşam mücadelesi verdiler. Peki, bu Komisyon ne yaptı? Böyle bir politikayı samimi buluyor musunuz yani böyle bir politika samimi olabilir mi! “Katledilen kadınları vicdanlarımızda koruyacağız.” denilen bir ortamda eşitlikten, sizin tabirinizle “fırsat eşitliğinden” bahsedebilir miyiz? İstanbul Sözleşmesi’nden kalan bir mevzuat var elimizde; 6284 sayılı Kanun. Şimdi, bu kanunu da delip deşme hevesinde olanlar var, görüyoruz bunu. Yok, arabuluculuk gelsin, yok, “On beş yaşında evlenme insan hakkıymış.” falan. Şimdi, bunlar başka bir komisyonda konuşuldu, bu öneriler, bizim terk ettiğimiz Kadına Yönelik Şiddetin Araştırılması Komisyonunda verildi, söylendi diye biz şimdi KEFEK’te bunları yok mu sayacağız, kafamızı kuma mı gömeceğiz. “Bunlar bizimle ilgili değil” mi diyeceğiz anlamıyorum gerçekten. Ben İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılması dolayısıyla kadınların yaşadığı, yaşayacağı mağduriyetlerin araştırılması için bir alt komisyon oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Sözleşmeden çıkıldığı için çok üzgünüz ama bu sözleşmeyi biz geri getireceğiz. Ama hatanın neresinden dönülse kârdır; kadınlar vazgeçmeyecekler bunu biliyor ve buna inanıyorum. Ancak KEFEK’in de bu kadınlarla bir arada olması ve onların sıkıntılarını yakından takip etmesi gerekiyor. Bu konuda oldukça eksik kalıyor komisyon.

Diğer bir mesele, ısrarlı takip meselesi. Yani dilimizde tüy bitti “ısrarlı takip” diye diye, belki komik ama evet, ısrarlı ısrarlı takip meselesini takip ediyoruz; sonuçsa yok. Bir türlü ısrarlı takip Ceza Kanunu’na giremiyor, konulamıyor, “İsrarlı takip bir suçtur.” denilemiyor. Mesela geçtiğimiz günlerde bir doktor bir kadına sataştı. Ya ısrarlı takibe dayanarak koruma talep ediliyor, e sonra ne oluyor? Koruma kalkınca tekrar talep etmeniz gerekiyor sonra tekrar ve tekrar. Takip eden kişiye hiçbir şey olmuyor, bunun bir yaptırımı olmuyor. İstanbul Sözleşmesi de mesela bu meselenin altını çiziyordu. İyi o zaman, eğer samimiyseniz bu ısrarlı takip meselesini düzenleyelim diyoruz. “Evet, merak etmeyin, İnsan Hakları Eylem Planı’mızda var.” diyorsunuz. Hop, son anda onu da çıkarıyorsunuz, yine düzenlemiyorsunuz. Koca koca bakanlar, milletvekilleri söylüyorlar, söz veriyorlar; “Evet, ısrarlı takip meselesini düzenleyeceğiz.” diye açıklamalar yapıyorlar, Sayın Cumhurbaşkanı da diyor. Sonra Ulusal Eylem Planı’nı açıklıyor, hop, yine son dakika bakıyoruz, yargı paketinden çıkarılmış.

Bir başka şey, bu istismar konusu... Isıtılıp ısıtılıp medyaya sunuluyor. Yok, erken yaşta evlilik, yok, severek evlenmiş. Arkadaşlar, siz mesela hiç 50 yaşında bir kadınla 14 yaşında bir erkek çocuğunun severek evlendiğini gördünüz mü Allah aşkına? Okulda olması gereken çocuklar bunlar, 14 yaşında, 15 yaşında çocuklardan bahsediyorum. Çocuk evlilik, erken evlilik diye bir şey olamaz; çocuk çocuktur ve okula gitmesi gerekir. Bu meseleyle ilgili de bu komisyonun ses çıkarması gerektiğini düşünüyorum. Kanunumuza göre bu çocukların evlilik ehliyeti yok ve bu Hükümet, bugün, bu evliliklere yeşil ışık yakacak olursa -aynı 2016’da yaptığı gibi- ülkenin geleceği olan gençlere ve çocuklara da ülkenin geleceğine de ihanet etmiş olacaktır.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Toparlayalım Aysu Hanım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bitiriyorum.

Şimdi, bu tarz öneriler ne hikmetse bu İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme, çıkma girişiminden sonra tekrar alevlendi, iyice -affedersiniz- hortlamaya başladı. Daha sözleşmeden neden çıkıldığına dair bize doğru düzgün bir açıklama yapılmadığı gibi, düşünüyoruz acaba neden çıktık diye. Acaba böyle öneriler getirebilelim diye mi çıktınız? Eğer İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasının böyle bir gizli ajandası varsa mesela bu gizli ajandayı takip edenlere kötü bir haberim var; bu ülkede kadınlar

daha önce İstanbul Sözleşmesi var diye konuşmadıkları gibi birileri keyfekeder sözleşmeden çıktı diye de susmayacaklardır. İstanbul Sözleşmesi Sayın Cumhurbaşkanının kararıyla belki “Kadük olmuş olabilir.” diyorsunuz ama kadınlar bu ülkenin yarısıdır ve şu anda da derdest davalarımız mevcuttur, bunu da hatırlatmak gerekir. Bu ülkede kadınlarla erkekler eşit olacak ki fırsatı, gücü, sesi eşit olacak ki kadın da erkek de hakkını savunabilsin. Ama ne oluyor biliyor musunuz? Kadınların “Fırsat demiyorum bakın, can güvenliğine ilişkin bir sözleşmeden tek bir erkeğin “Tamam.” demesiyle çıkıyoruz ve hiçbir kadına, hiçbir kadın örgütüne hiçbir şekilde milleti temsil eden Meclise bile sormadan bu sözleşmeden çıkma girişiminde bulunuyor. Parti gözetmeksizin soruyorum, ya gerçekten sizin içiniz elveriyor mu böyle bir şeye? Benim şahsen elvermiyor. Ülkede bunlar olurken ve bu komisyonun bu konuda ağzını bıçak açmazken nasıl bir eşitlik size göre -turnak içinde- fırsat eşitliği hayal edebiliriz inanın, ben bilmiyorum.

Bu komisyonun hayal kırıklığı olmaması ümidiyle teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Teşekkür ediyoruz size.

Daha önce de defalarca söyledik, her özgür ülkenin nasıl sözleşmeye imza atma hakkı varsa çekilme hakkı da vardır. Türkiye de kendi hakkını kullanarak bu sözleşmenin altına nasıl imza atmışsa bugün de o hakkı kullanarak sözleşmeden çekilme kararı almıştır. Ben, şimdi, buradan çok fazla detaylarına girmek istemiyorum ama bugün baktığınızda, Avrupa’da birçok ülke bu sözleşmeyi ya uygulamıyor ya da birçok maddesine çekince koymuştur. Almanya, Finlandiya gibi ülkeler buna dâhil olmak üzere.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Biz de koyabilirdik Başkanım, koymadınız.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bizim kadına karşı şiddetle mücadelemez İstanbul Sözleşmesi’yle başlamadı ve İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmekle bu mücadele bitmeyecektir. Kararlı bir şekilde bu mücadeleye devam ediyoruz, sizlere de bugüne kadar yaptıklarımızın ve yapılanların ayrıntılarını dağıttık.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Başkanım, alt komisyonlardan birini oyladınız galiba ikisini oylamadınız.

BAŞKAN FATMA AKSAL – İkisini de oyladık.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Oyladınız mı?

BAŞKAN FATMA AKSAL – İkisini de oyladık.

Ben tekrar hayırlı olmasını diliyorum.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tülay Kaynarca Vekilimize de bir söz verelim.

Buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

KEFEK’in bugünkü gündemi alt komisyon oluşturma ile ilgiliydi. Aslında, aldığımız kararlar bugün oluşturulan alt komisyonun tüm siyasi partilerde de önerilen isimlerden olmasına ben dikkat çekmek istiyorum. Kadın girişimciliği ana muhalefetin önerdiği isimler arasında da var alt komisyon önerilerinde de var. MHP ve AK PARTİ olarak bizim de önerdiğimiz bir başlık dolayısıyla ortak bir akılla ilerleyebileceğimiz bundan sonraki süreçte. 24’üncü Dönemde “Tüm alanlarda istihdam” başlığı vardı; 26’ncı Dönemde de “Kırsal kalkınmada istihdam” başlığı vardı. Siz müzakereye açtınız, tüm önerileri okudunuz, müzakereye diğer konuları konuşmayı tercih ettiler. Aslında bakıldığında ana muhalefet dâhil kadın girişimciliği başlığı var.

Dolayısıyla, ben, hayırlı olmasını diliyorum, inşallah güzel bir çalışma olacak.

Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkanım, ben birkaç cümle etmek istiyorum, izninizle.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Başkanım, şimdi, aslında, tüm arkadaşlar söyledikleri pek çok şeyde haklılar o komisyonda. Ancak şunu belirtmek istiyorum: Evet, siz de söylüyorsunuz “Bizim mücadelemiz İstanbul Sözleşmesi’yle başlamadı.” diye. Kadınlar yüzyıllardır mücadele ediyor zaten haklarına sahip çıkabilmek için. Türkiye’de de ilk olarak Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunda kadın haklarıyla ilgili bir adım atılmış. Ebedi Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk’ün attığı bir adım bu. Kadınlara hakları mücadelesi karşılığında büyük bir hak vererek dünyada ilk kez seçme ve seçilme hakkını tanıyan ülkeler arasında yer alıyoruz. Bunlar, evet, çok güzel gelişmeler. Bakın, 1970’li yıllarda Türkiye’de başlayan kadın mücadelesi sonuçlanarak 1980’li yıllarda Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü kurulmuş, onu izleyen yıllarda CEDAW sözleşmesine taraf olunmuş, daha sonra AK PARTİ döneminde de sizin övünerek söylediğiniz İstanbul Sözleşmesi’ne de imza konulmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi onayıyla geçmiş, Parlamentoda çok güzel konuşmalar yapılmış ama şimdi, burada sizin söylediğiniz gibi evet, bir ülke her sözleşmeden çıkma hakkına tabii ki sahiptir ama “Türkiye olarak bir sözleşmeden çıkma hakkına sahibiz.” demeniz bu durumu doğru yansıtmıyor çünkü Türkiye 83 milyondan oluşan hatta son nüfus sayımlarında 86 milyona yaklaştığımız bile söyleniyor. “Türkiye sözleşmeden çıkabilir.” diyorsunuz ama bakın, Türkiye sözleşmeden çıkmadı tek bir kişi verdi bu kararı, tek bir erkek verdi ve o tek bir erkek Türkiye’yi temsil edemez. “Türkiye olarak çıkıyor.” saptamanız doğru değil. Bunu buradan özellikle tutanaklara geçirtmek istedim. Biz de onun için bakın, verdiğimiz önergelerden bir tanesinde diyoruz ki, şunu söylüyoruz, çok basit bir şey söylüyoruz: Siz diyorsunuz ya hani “Karşı koyuşlar var İstanbul Sözleşmesi’ne.” tamam, olabilir biz de diyoruz ki işte bunları saptayalım, ne düşünüyor insanlar, toplum ne düşünüyor İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasıyla ilgili? Bunları araştıralım. Kadınların İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasıyla ilgili mağduriyetleri ne olacak? Bunları araştıralım. Dolayısıyla, bizim önerilerimizden birini kabul edersek aslında bu tartışmalara da son verme şansımız olacak. Bütün siyasi düşüncelerden bağımsız olarak gelin bunu araştıralım, bunun için bir alt komisyon kuralım. Kadınlar ne düşünüyor? Kadınların mağduriyeti ne? Toplum ne düşünüyor? Biz KEFEK olarak bunu yapmazsak, dediğim gibi, hiç kimse yapamaz. Özgür iradesiyle kadınlardan oluşan bir Komisyon olarak bunu biz yapmalıyız bu ülkede. Ha, sonuçları çıkarsa biz de bakın onlara razıyız, söylüyorum ama hani “Türkiye sözleşmeden çıkma hakkına sahiptir.” dediğiniz şeyde tek bir kişinin kararı -o da hukuksuz ve çekilme kararının da- aynı şekilde ülkeyi, milletimizi temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmesi gerekiyordu. Bu, bir usulsüzlüktür, bir hukuksuzluktur; bunu biz defalarca söyledik, tekrar söylüyoruz.

Lütfen, muhalefet olarak Cumhuriyet Halk Partisi önerimizde yer alan İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılma girişiminin kadınlara maliyetini ve bu toplumun bu konuda ne düşündüğünü araştırmak için lütfen bir araştırma komisyonu kuralım. Siz de böylece düşüncelerinizi ispat edin. Eğer Sayın Cumhurbaşkanını da haklı çıkartmak istiyorsanız gelin araştıralım bunu, bunu söylüyoruz. Bu çok önemli bir komisyon, başka da hiçbir şey söylemiyoruz.

Şimdi, dediğiniz gibi, arkadaşlarımız da orada dile getirdiler, şimdi biz, hani konu mankeni, biraz önce Filiz Hanım da söyledi, biz konu mankeni gibi hissediyoruz kendimizi.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Estağfurullah, yani buradaki tüm arkadaşlara bir defa hakaret olur “konu mankeni” demek. Gerçekten lütfen o kelimeyi kullanmayalım.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Söylüyorsunuz, diyorsunuz. Ama gerçekten öyle. Burada biçilmiş roller, önergeler hazır geliyor, ortak önergeler...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bakın, ortak önergeler, burada kabul edilen araştırma önergelerin ikisi de eğer biz illa ısrar etseydik ortak olmayan, farklı bir şey de sunardık ama 2 tane ortak önerge vardı 2 tarafta da o konuya gittik. Sizin hassasiyetleriniz, bizim hassasiyetlerimize lütfen burada hiçbirimiz kadına şiddeti... Bir grup kadına şiddeti onaylıyormuş veya kabul ediyormuş gibi yaklaşırsak hiçbir yere varamayız. Bir erkeğin, bir kişinin, sözünüzde bunu ısrarla söylüyorsunuz, itiraz ediyoruz buradan, o bir erkek dediğiniz, bir kişi dediğiniz, bu Türk milletinin yüzde 52’sinin oyuyla seçilmiş Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanıdır ve gerek kendi kanunlarımızın gerek uluslararası kanunların kendisine verdiği yetkiyle bu sözleşmeden çıkma kararını almıştır. Burada hiçbir hukuksuzluk yoktur.

Bir de 6284’le ilgili bir şey söylemek istiyorum. 6284 İstanbul Sözleşmesi’ne istinaden değil, bizim daha önce mevcut 4320 sayılı Kanun’umuzun yerine yapılmıştır. Bugün, hâkimler kararlarını verirken de İstanbul Sözleşmesi’ne istinaden değil, bizim kendi kanunlarımıza özellikle de 6284’e istinaden karar veriyorlar.

İnşallah, ben toplantımızın hayırlı olmasını diliyorum. Bundan böyle önümüzdeki...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkanım, ama siz diyorsunuz ya “Yüzde 52’yi temsil ediyor.” diye... Bakın, bu İstanbul Sözleşmesi, bu ülkenin yüzde 100’ünü temsil eden Parlamentoda onaylanarak geçti. Biz de diyoruz ki yine yüzde 52’sini temsil eden kişi tarafından iptal edilmesin. Gelin Mecliste görüşelim, yüzde 100’ünü temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından hukuken kaldırılacaksa da kaldırılın, onu söylüyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Sayın Cumhurbaşkanımız kanunların kendisine verdiği yetkiyle bu sözleşme kararını vermiştir.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hukuksuzluğu da bu yüzden zaten sözleşmenin kaldırılmasının.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ben hepinize çok teşekkür ediyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bakın, o yetki, Cumhurbaşkanı kararnamesinde insan haklarına ilişkin düzenleme yapmayı tanımıyor.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Toplantımızı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 11.04

